

Jan BYSTREK, Tadeusz SULMA*

Nouvelle espèce de lichen dans les Monts Czywczyńskie

Nowy gatunek porostu w Górach Czywczyńskich

Новый вид лишайника в Чивчинских горах

Pendant les recherches lichenologiques dans les années 1933—1939, faites dans les Karpates Orientales et Méridionales, Sulma a ramassé un matériel d'herbier très appréciable. Parmi de nombreuses espèces de la famille *Usneaceae*, il a trouvé quelques raretés, et dans ce nombre une nouvelle espèce du genre *Bryoria*. Elle vivait sur une branche de sapin dans une forêt de sapins sur le versant de la montagne Mokryń, à l'altitude de 1580 m au-dessus du niveau de la mer, parmi d'autres lichens épiphytes très nombreux.

Bryoria pseudocyphellata Byst r., nova sp.

Typus in herb. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, Lublin, Polonia.

Locus classicus: USSR, Carpati Orientalis, Góry Czywczyńskie, Mokryń, ad ramos *Piceas* vetustas in *Piceeto* primitivo in regione subalpina, ca. 1580 m s.m., 1934 Sulma.

Thallus filamentosus, pendulus, ad 15 cm longus, substratu parte basali distincte affixus, non nigratus, griseus vel griseo-fuscus, opacus, hinc illinc prope ramificationes albido pruinosus. Rami pluries a basi repetitio furcato ramosi, angulis inter eis latis, passim rectis sed non per viis, rarim etiam angustis. Rami supra basin 0,3—0,5 mm in diametro, teretes, prope ramificationis vulgo paullo complanati, regulariter sensim attenuescentes ad apices capillacei et furcato ramosus.

* Tadeusz SULMA, profesor doktor emerytowany, Zakład Botaniki Akademii Medycznej w Gdańsku.

Pseudocyphellae semper praesentes, numerosae ad omnes ramulos evolutae, variabilis in dimensionibus et forma nonnulla aliquot mm longae, alii breviores, soralis fissuralis similes, in medulla bene visibili.

Apothecia et *soralia* ignota.

Structura anatomica: *Thallus* 300—500 μ in diametro. *Cortex* inaequali 40—50 μ crassus, extus (ad 5 μ) infuscatus, intus \pm luteolus vel incoloribus ex hyphis valde conglutinatis, luminibus cellularum angustis (usque ad 4 μ in diametro), ad pseudocyphellas in tota crassitudini diffractus. *Medulla* laxissima ex hyphis laxissimi complectis. *Hyphae* laeves, rarissime inaequaliter ramificantes, ca 4 μ in diametro. *Algae viridis* in medulla site sub corticem, globosae, usque ad 12 μ in diametro cum chromatophore centrali, ad genus *Trebouxia* pertinentes.

Reactiones chemicae: *Cortex* et *medulla* PFDA, KOH et CaOCl_2 non reagens.

Bryoria pseudocyphellata est une espèce apparentée à *Br. subcana*. Elle en diffère par les pseudocyphelles grandes et très nombreuses, le manque de soralies et celui de réaction de coloration avec PFDA. Parmi les autres espèces apparentées, elle diffère nettement par le manque de réaction de coloration avec PFDA et les grandes pseudocyphelles.

Bryoria pseudocyphellata est signalé seulement d'une localisation unique dans les Monts Czwyczyńskie.

LITTÉRATURE

1. Brodo I. M., Hawksworth D. L.: *Alectoria* and Allied Genera in North America. *Opera Bot.* 42, 1—164 (1977).
2. Bystrek J.: Taxonomic Studies on the Genus *Alectoria*. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, Sectio C* 26, 265—279 (1971).
3. Motyka J.: *Porosty (Lichenes) Usneaceae*. *Flora polska, rośliny zarodnikowe Polski i ziem ościennych*. 5, 2, PWN, Warszawa 1962.
4. Motyka J.: The North American Species of *Alectoria*. *Bryologist* 67, 1—44 (1964).

STRESZCZENIE

Podano diagnozę *Bryoria pseudocyphellata* Bystr., nova sp., gatunku spokrewnionego z *Br. subcana*, lecz nie barwiącego się pod wpływem p-fenyloldwuaminy i posiadającego duże i bardzo liczne pseudocyfelle. Został on znaleziony przez T. Sulmę w Górach Czwyczyńskich (ZSRR — Karpaty Wschodnie) w pierwotnym lesie świerkowym z gałęzi starego świerka, na wysokości 1580 m n.p.m.

Plecha: zwisająca do 15 cm długa, przytwierdzona do podłoża nie zaczernioną częścią nasadową, szara lub brunatnoszara, cienka, w miejscach rozgałęzień nieco przyprószona. Kąty między gałązkami szerokie, rzadziej proste, lecz nie rozwarte.

Gałązki powyżej nasady 0,3—0,5 mm średnicy, obłe, w miejscach rozgałęzień nieco spłaszczone, ku zakończeniom regularnie cieniejące, na szczytach włosowate i wielkocokowato rozgałęzione. Pseudocyfelle: bardzo liczne na wszystkich gałązkach plechy, różnej długości, eliptyczne lub soczewkowate, na większości gałązek także w postaci długich, wypełnionych mięszem szczelinek, długości do 1 cm, nie przekształcające gałązek, niektóre przypominają szczelinowate soralia. Budowa anatomiczna: kora 40—50 μ gruba w zewnętrznej warstwie (do 5 μ) brunatno nabiegła, wewnątrz bezbarwna, zbudowana z równolegle ułożonych strzępek. Mięsz bardzo luźny, spleciony z gładkich i bardzo rzadko rozgałęzionych strzępek. Glony *Trebouxia* w mięszu pod korą. Kora i mięsz nie barwią się pod wpływem KOH, PFDA i CaOCl_2 .

Gatunek znany tylko z Gór Czywczyńskich.

РЕЗЮМЕ

В работе дается диагноз вида *Brugia pseudocyphellata* Bystr., nova sp., родственного *Br. subcana*, но не окрашивающегося от р-фенилдиамина и имеющего многочисленные крупные псевдоцифеллии. Он был собран Т. Сульмой в Чивчинских горах (СССР, Восточные Карпаты) в девственном еловом лесу с ветки старой ели на высоте 1580 м н.у.м.

Длинный, свисающий до 15 см таллом связан с субстратом непочерневшей частью основания, серый или буро-серый, темный, в местах разветвления слегка припорошенный. Углы между веточками широкие, изредка прямые, но не тупые. Веточки выше основания имеют диаметр 0,3—0,5 мм, овальной формы, в местах разветвления слегка сплюснутые, к окончанию постепенно темнеющие, на верхушках волосистые и вилкообразно разветвленные. Многочисленные псевдоцифеллии на всех разветвлениях таллома, длина у них разная, форма эллиптическая или линзообразная, на большей части веточек псевдоцифеллии выступают в виде длинных, заполненных мякотью щупиков длиной до 1 см не деформирующих веточек, некоторые из них напоминают щупообразные соралии. Анатомическое строение: кора 40—50 μ толстая во внешнем слое (до 5 μ), буронабухшая, внутри бесцветная, построенная из параллельно лежащих гиф. Мякоть очень рыхлая, сплетенная из гладких и очень редко разветвленных гиф. Водоросли *Trebouxia* в мякоти под корой. Кора и мякоть не окрашиваются от KOH, р-фенилдиамина и CaOCl_2 .

Вид известный лишь из Чивчинских гор.

